

ŞİRKET SÖZLEŞMELERİNİN TTK'na UYARLANMASI

Bir kısım maddeleri hariç olmak üzere genel olarak 01.07.2012 tarihinde yürürlüğe giren 6102 Sayılı Türk Ticaret Kanun'u (kısaca TTK) ile yine aynı tarihte yürürlüğe giren 6103 Sayılı Türk Ticaret Kanununun Yürürlüğü Ve Uygulama Şekli Hakkında Kanun'u (kısaca UK) bir kısım şirketlere sözleşmelerini TTK'na uyumlu hale getirilmesini temin açısından anonim şirket yönetim kurulu üyeleri ile yöneticilerine, limited şirket müdür veya müdürlerine kanuni bir görev olarak vermekte, aksi takdirde TTK'nun 553 maddesi uyarınca şirkette oluşacak zararlardan sorumlu tutmaktadır.

Anonim şirketler hukukunun “**Kurucuların, yönetim kurulu üyelerinin, yöneticilerin ve tasfiye memurlarının sorumluluğu**” kenar başlıklı 553/1 maddesi şu şekilde düzenlenmiştir. “**Kurucular, yönetim kurulu üyeleri, yöneticiler ve tasfiye memurları, kanundan ve esas sözleşmeden doğan yükümlülüklerini kusurlarıyla ihlal ettikleri takdirde, hem şirkete hem pay sahiplerine hem de şirket alacaklılarına karşı verdikleri zarardan sorumludurlar.**” denilmektedir. Bu sorumluluk maddesi TTK'nun 644 maddesinin birinci fıkrasının (a) bendi uyarınca Limited şirket müdür veya müdürlerine de kıyasen uygulanmaktadır. Buradaki sorumluluk 557 madde uyarınca müşterek ve müteselsil bir sorumluluktur. Aşağıda belirtilen kanun hükümleri anonim şirket esas sözleşmesinin, limited şirket, şirket sözleşmesinin kanuna uyumlu hale getirilerek değiştirilmesini emretmektedir. Böyle bir emir sonucu TTK'nun 453 maddesi uyarınca yönetim kurulu, yönetici veya limited şirket müdürünün yapması gereken değiştirilecek mevcut hükümlerle birlikte, şirket organları tarafından hazırlanacak değişiklik taslağının 414 madde gereği ilanını yaparak kanunda belirlenen süre içinde genel kurullarını yaparak şirket sözleşmelerini değiştirmekten ibarettir.

6103 Sayılı Kanun'un **Esas sözleşme** başlıklı 22 maddesi uyarınca, Anonim şirketler esas sözleşmelerini ve limited şirketler şirket sözleşmelerini, TTK'nun yürürlüğe girdiği tarihten itibaren on iki ay içinde Türk Ticaret Kanunuyla uyumlu hale getirmek zorundadırlar. Bu süre içinde gerekli değişikliklerin yapılmaması halinde, anonim şirket esas sözleşmedeki ve limited şirket, şirket sözleşmesindeki düzenleme yerine TTK'nın ilgili hükümleri uygulanacağı öngörülmüştür. Kolaylık sağlaması açısından UK'nun 20/2 maddesine göre anonim şirket esas sözleşmesini ve limited şirket sözleşmesini TTK'na uyumlu hale getirmek için yapılacak genel kurullarda (**01.07.2013 tarihine kadar yapılacak genel kurullarda**) toplantı nisabının aranmadığı da düzenlenmiştir. Bu sürenin (**01.07.2013 tarihinin**) geçirilmesinden sonra yapılacak genel kurullardaki sözleşme değişikliklerinde Türk Ticaret Kanununun genel kurulun toplantı ve karar nisaplarına ilişkin hükümleri uygulanacaktır. UK'nun 22/3 maddesi her ne kadar Gümrük ve Ticaret Bakanlığı'na sözleşmelerin TTK'na uyumlu hale getirilmesini öngören süreyi bir defa olmak üzere bir yıl kadar uzatabileceği düzenlenmiş ise de sürenin uzatımı ile ilgili olarak şuan itibariyle bir bakanlık kararı söz konusu değildir.

ÖNEMLİ UYARI

Genel olarak şirket sözleşmelerinin TTK'na uyumlu hale getirilmesi çalışmalarında aşağıdaki hususlara önemle dikkat edilmesi gerekmektedir.

1-TTK'nun 340'ncı maddesinin 1 fıkrası anonim şirket, 579 maddesinin 1 fıkrası ise limited şirketler için emredici hükümleri düzenlemekte olup, anonim şirketler esas sözleşmesindeki, limited şirketler, şirket sözleşmesindeki var olan TTK'nun emredici hükümlerine aykırılıkların mutlaka giderilerek TTK'na uyumlu hale getirilmesi gerekmektedir. Sözleşmelerde var olan emredici hükümlere aykırılıklar yok hükmündedir.

2- TTK'nun 125 maddesi ticaret şirketlerinde tüzel kişilik ve ehliyeti düzenlemekte olup, kanuni istisnalar saklı olmak üzere ticaret şirketlerinin Türk Medeni Kanunu'nun 48 maddesi çerçevesinde bütün haklardan yararlanabileceği ve borçları üstlenebilecekleri düzenlenmiştir. Ayrıca UK'nun 15 maddesi uyarınca, **şirketin hak ehliyetinin şirket sözleşmesinde veya esas sözleşmesinde yazılı işletme konusu ile sınırlı olduğunu belirten hükümler bulunması halinde, bu hükümler TTK'nın yürürlüğe girdiği tarihten itibaren yazılmamış sayılır**, şeklindeki düzenleme uyarınca şirket sözleşmelerinde şirketin hak ehliyetinin işletme konusu ile sınırlı olduğunu düzenleyen hükümlerinde sözleşmelerden çıkarılarak yeni TTK'ya uyumlu hale getirilmesi yasal bir zorunluluktur.

3- Bir anonim şirketin esas sözleşmesinde veya bir limited şirketin şirket sözleşmesinde genel kurulun toplantı ve karar nisaplarına, madde numarası **belirtilerek** veya **belirtilmeksizin** 6762 sayılı Kanun hükümlerinin uygulanacağı öngörülmüşse, bu şirketler TTK'nun yürürlüğe girmesinden itibaren on iki ay içinde anonim şirketler esas sözleşmelerini ve limited şirketler şirket sözleşmesini değiştirerek, TTK'na uyumlu düzenleme yapmak zorundadırlar. Aksi halde, bu sürenin geçmesiyle TTK'nun genel kurulun toplantı ve karar nisaplarına ilişkin hükümleri uygulanacaktır. Sadece bu oniki ay içinde yapılan genel kurullarda 6762 sayılı Kanunun genel kurulların toplantı ve karar nisapları hakkındaki hükümleri uygulanır. Bir esas sözleşmede esas sözleşme değişikliklerine ilişkin olarak 6762 sayılı Kanunun 388 inci maddesinden daha ağır nisaplar öngörülmüş olup da bunlar Türk Ticaret Kanununun 421 inci maddesinin birinci fıkrasında **öngörülen nisaplardan ağırsa, bunların uygulanmasına devam olunabilir**. Ağırlaştırılmış nisaplara dair esas sözleşmedeki veya herhangi bir sözleşme veya hukuki metindeki özel düzenleme Türk Ticaret Kanununun 421 inci maddesine göre **daha hafifse 421 inci madde uygulanır**. Buradan hareketle genel kurul esas sözleşme değişikliği nisaplarının da TTK'na uyumlu hale getirilmesi gerekir.

4- TTK'nun anonim şirketler hukukunda **Oyda İmtiyazlı Paylar** kenar başlıklı 479 maddenin 1 fıkrası **Oyda imtiyaz, eşit itibari değerdeki paylara farklı sayıda oy hakkı verilerek tanınabilir.** şeklinde düzenlenmiştir. Bir anonim şirket esas sözleşmesinde bu şekilde bir düzenlemenin var olması halinde, anonim şirket esas sözleşmesini TTK'nun yayımı (14.02.2011) tarihten itibaren üç yıl içinde (**14.02.2014 tarihine kadar**) esas sözleşmesini TTK'na uyumlu hale getirmek zorundadır.

5-Keza 479 maddenin 2 fıkrasının birinci cümlesi “ **Bir paya en çok onbeş oy hakkı tanınabilir.** şeklinde düzenlenmiştir. TTK'nun 479 uncu maddesinin ikinci fıkrasında belirtilen sınırı aşan sayıda oyda imtiyaz öngören esas sözleşme hükümleri, TTK'nun yayımı tarihinden (14.02.2011) itibaren üç yıl içinde (**14.02.2014 tarihine kadar**), anılan fıkra **uyarlanır**.

6- Anonim şirket esas sözleşmesi “ Nama yazılı payların devrini, red sebeplerini göstererek veya göstermeyerek sınırlandırmış bulunması halinde, anonim şirketler, Türk Ticaret Kanununun yürürlüğe girdiği tarihten itibaren bir yıl içinde, esas sözleşmelerini değiştirerek, Türk Ticaret Kanununun **492 ila 498 inci maddelerine uyarlamak zorundadırlar**, aksi halde UK'nun 28/7 maddesi uyarınca, bu sürenin (**01.07.2013 tarihinin**) geçmesiyle tüm sınırlamalar geçersiz hale gelecektir.

7- Pay sahipleri veya şirket ortaklarının talepleri sonucu kanuna aykırı olmayan ihtiyari sözleşme değişiklik istemlerinin yapılması (**örnek olarak** yönetim kurulu üye sayısının iki kişi olması, şirket müdürün iki veya üç kişi olması, yönetim kurulu toplantılarının haftada bir yapılması, genel kurul ilanlarının enaz 30 gün önce yapılması (TTK 414), yönetim kurulu başkanı veya enaz bir başkan vekilinin genel kurul tarafından seçilmesi TTK 366, vs gibi) ayrıca ve de özellikle **Limited şirketler için olası ihtimaller olarak,**

- a) Esas sermaye paylarının devrinin sınırlandırılmasına ilişkin kanuni hükümlerden ayrılan düzenlemeler.
- b) Ortaklara veya şirkete, esas sermaye payları ile ilgili olarak önerilmeye muhatap olma, önalım, geri alım ve alım hakları tanınması.
- c) Ek ödeme yükümlülüklerinin öngörülmesi, bunların şekli ve kapsamı.
- d) Yan edim yükümlülüklerinin öngörülmesi, bunların şekli ve kapsamı.
- e) Belirli veya belirlenebilir ortaklara veto hakkı veya bir genel kurul kararının oylanması sonucunda oyların eşit çıkması halinde bazı ortaklara üstün oy hakkı tanıyan hükümler.
- f) Kanunda ya da şirket sözleşmesinde öngörülmüş bulunan yükümlülüklerin hiç ya da zamanında yerine getirilmemeleri halinde uygulanabilecek sözleşme cezası hükümleri.
- g) Kanuni düzenlemeden ayrılan rekabet yasağına ilişkin hükümler.
- h) Genel kurulun toplantıya çağırılmasına ilişkin özel hak tanıyan hükümler.
- ı) Genel kurulda karar almaya, oy hakkına ve oy hakkının hesaplanmasına ilişkin kanuni düzenlemeden ayrılan hükümler.
- i) Şirket yönetiminin üçüncü bir kişiye bırakılmasına ilişkin yetki hükümleri.
- j) Bilanço kârının kullanılması hakkında kanundan ayrılan hükümler.
- k) Çıkma hakkının tanınması ile bunun kullanılmasının şartları, bu hallerde ödenecek olan ayrılma akçesinin türü ve tutarı.
- l) Ortağın şirketten çıkarılmasına ilişkin özel sebepleri gösteren hükümler.
- m) Kanunda belirtilenler dışında öngörülen sona erme sebeplerine dair hükümler.

Ayrıca yeni TTK'nu 397 ila 406 madde aralığında bir kısım şirketlerde ve bilinenin aksine farklı bir şekilde DENETLEME hususunu düzenlemektedir. Eski 6762 Sayılı Yasa'da bir anonim şirketin yasal organı olan denetçi veya denetim kurulu yeni TTK'nun geçici 6 maddesindeki düzenleme uyarınca 31.03.2013 tarihi itibarıyla sona ermiş bir kurumdur. Odanın değerli üyelerinin bundan sonra yapılacak olan anonim şirket genel kurullarında eski alışkanlıklarına son vererek yeni TTK'nun 397/4 maddesine ve özellikle 397/5 fıkra hükmü uyarınca henüz içeriği belli olmayan yönetmelik hükümlerine uygun olmayacak şekilde denetçi seçimini önlemelerini de yasaya bir katkı olarak görür, Antalya Serbest Muhasebeci ve Mali Müşavirler Odası'nın değerli üyelerine ve ilgilienlere katkı sağlaması dileği ile, tüm sevgi ve saygılarım sizlerin olsun.

Av. Duran Çiftçi